

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
«ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО ІКОНОПИСУ»

підготовки Магістра
спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація»
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво та візуальні практики»

Силабус освітнього компонента «ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО ІКОНОПИСУ» підготовки магістра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», за освітньо-професійною програмою «Образотворче мистецтво та візуальні практики».

Розробник: Муравець Марта Василівна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Гарант освітньо-професійної програми:

Олександр БЕРЛАЧ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва
протокол № 8 від 26. 01. 2026 р.

Завідувач кафедри:

Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітнього компонента

Найменування Показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В 4 «Образотворче мистецтво та реставрація» Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво та візуальні практики» Магістр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120 год/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
		Лекції 10
		Практичні 14
ІНДЗ: нема		Самостійна робота 88
		Консультації 8
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

ППП Муравець Марта Василівна
Посада асистент кафедри образотворчого мистецтва
Контактна інформація +380506141194. MURAVETS.MARTA@vnu.edu.ua
Дні занять. <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Курс ознайомить здобувача освіти з особливостями та історією волинського іконопису та волинських іконописців. На основі отриманих знань здобувач зможе виділити волинську школу іконопису із загально мистецького іконописного кола. А також в ході вивчення курсу здобувач ознайомиться із творчістю сучасних волинських іконописців ХХ-ХХІ століття. Форми роботи передбачають спілкування зі студентами на лекціях, семінарських заняттях, перегляд відеоматеріалів, віртуальних екскурсій, художніх фільмів, написання аналітичних наукових праць та есе, підготовка презентацій та фрагмент копії волинської ікони з колекції МВІ.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – сформувати у здобувачів освіти цілісне уявлення про становлення та розвиток волинського іконопису як важливої складової української сакральної культури, розкрити його художні, стилістичні та духовні особливості, а також виховати здатність до професійного аналізу іконописної спадщини регіону в історичному та культурному контекстах.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомити здобувачів освіти з історичними передумовами виникнення та розвитку волинського іконопису;
- вивчити основні етапи, школи та осередки волинського іконопису;
- проаналізувати стилістичні, іконографічні та композиційні особливості волинських ікон різних періодів;
- сформуванати розуміння символіки, богословського змісту та образної мови ікони;
- ознайомити з матеріалами й техніками, характерними для волинського іконопису;
- розвинути навички атрибуції, опису та порівняльного аналізу іконописних творів;
- виховати повагу до культурної та духовної спадщини Волині;
- сформуванати здатність використовувати здобуті знання у науково-дослідній, педагогічній та творчій діяльності.

3. Soft skills.

Здатність аналізувати візуальні елементи ікон, їх символіку, стилістичні та хронологічні особливості, а також критично оцінювати історичні джерела та мистецтвознавчі інтерпретації. Помічати дрібні деталі в іконописі (відтінки кольорів, елементи одягу, вирази обличчя, символи, матеріали), що є вирішальним для правильної атрибуції та розуміння контексту твору.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Назва модуля						
Тема 1. Вступ. Історія становлення іконопису на території України, Волині.	18	2		15	1	
Тема 2. Іконопис періоду галицько-волинського князівства. Становлення іконописних осередків. Вплив візантійського мистецтва.	20	2	2	15	1	10
Тема 3. Ікони 14-16 ст. вплив візантійського мистецтва, європейського мистецтва. Іконографія вибіркових святих. Порівняльний аналіз.	23	2	4	15	2	10
Тема 4. Іконопис 16-18 ст. ікона періоду бароко, рококо на	28	2	4	20	2	Р-30

Волині. Іконопис Йова Кондзелевича.						
Тема 5. Іконопис 18-21 ст. період модерну. Сучасні іконописці Волині. Розписи храмів.	31	2	4	23	2	20
Всього годин/Балів за різні види підсумкових робіт						70
Контрольна робота Виконати копію фрагменту волинського іконопису. Формат А4						30
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Форма контролю КР – контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно **2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 26 грудня 2017 року номер 1669. Зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 січня 2018 року за номером 100/31552 Положення про організацію роботи з охорони праці і безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах та закладах освіти. Провести інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності і техніки безпеки з даного ОК.

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.**

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може

зараховуватись участь у конкурсі чи виставці, з живопису, абстрактного живопису чи графіки. Згідно з **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.**

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись [ст. 42 Закону України «Про освіту»](#). Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ](#).

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- у практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,

- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, кінцевий термін задачі - напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля, або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Відтермінування модульних контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

Розподіл загальної кількості балів між поточним контролем, підсумковим модульним контролем, екзаменом та критерії оцінювання визначається силабусом ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему тощо).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Він проводиться у формі заліку.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам освіти з освітнього компонента «*Історія волинського іконопису*», є сумою балів за виконання практичних завдань, та самостійну роботу.

Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 70 балів.

Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля. Підсумковий контроль здійснюється у формі контрольної роботи. Контрольна робота – це творча практична робота за яку здобувач освіти може отримати максимально 30 балів. Термін здачі контрольної роботи оприлюднюється на початку семестру.

Якщо підсумкові бали поточного контролю та підсумкового контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка.

Якщо здобувач освіти бажає підвищити набрану кількість балів, в такому випадку бали, набрані здобувачем за результатами контрольної роботи анулюються і виконується завдання винесені на заліковий контроль.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач

освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Приклад завдання для практичної роботи в разі перескладання заліка: Техніко-технологічні особливості створення ікони в техніці жовткового іконопису. Написання лика святих.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до [2024 ПОЛОЖЕННЯ](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки за умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, конкурсів, виставок тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Критерії оцінювання завдань

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
10-9/ 15-14 /20-16/ 30-24.	Робота повністю розкриває задану тему відповідно до поставлених завдань, виконана на високому рівні. Здобувач чудово орієнтується у професійній термінології в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Подача акуратна, без помилок.
8-7/ 13-11/ 15-12/ 24-18.	Здобувач орієнтується у професійній термінології, в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
6-3/10-6 /12-8/ 18-12	Здобувач недостатньо орієнтується у професійній термінології. В повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок.
2-1/6-3/8-4/ 12-6	Здобувач освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням

1-0 /3-0/4-0/ 6-0.	Здобувач освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
-----------------------	---

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Максимальна кількість балів 100.

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі. Здобувач проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань. Зроблені цікаві висновки до кожної теми з власними ідеями задіяння набутих компетентностей та отриманих знань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представленні матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Не дуже вдало підібраний візуальний матеріал щодо тематики завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

1-59 бал. – Завдання виконані або частково, або не виконані зовсім. Не дотримано вимог до виконання завдань. Не опановано потрібні компетентності, не засвоєно потрібний обсяг знання для професійної роботи.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Александрович В. Волинська іконографія Спаса у славі / Володимир Александрович // Волинська ікона: дослідження та реставрація. Наук. зб. мат. XVII міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 21-22 жовт. 2010 р. . – Луцьк: Б.в. 2010. – Вип.17. – С. 12-39.
2. Бендюк М. Волинські ікони «Непорочне зачаття» та «Коронування Богородиці» / Микола Бендюк // Волинська ікона: дослідження та реставрація. Наук. зб. мат. XXII Міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 21-22 жовт. 2015 р. – Луцьк, 2015. – Вип.22. – С. 46-51.
3. Берлач О. Іконографія як візуальне джерело інформації на прикладі фондової збірки музею Волинської ікони. International scientific innovations in human life: матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції (8-10 червня). Манчестер. 2022. С. 625-629.
4. Василевська С., Вигодник А. Матеріали до каталогу волинської ікони XVI-XVIII століть з фондів Волинського краєзнавчого музею / Світлана Василевська, Ангеліна Вигодник // Волинська ікона: дослідження та реставрація. Наук. зб. мат. XVIII Міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 27-28 жовт. 2011 р. – Луцьк: Б.в. 2011. – Вип.18. – С. 202-214.
5. Волинська ікона XVI-XVIII століть з колекції Волинського краєзнавчого музею. Каталог. Частина II. / Упорядники А. Вигодник, С. Василевська. – Луцьк: «Вежа друк», 2015. – 194 с. – іл.